

DER SKAL VÆRE ÉN, DER KUN PASSER PÅ BØRNENE

Børn fortæller om at arbejde
i underholdningsbranchen

Børnerådet

FORORD: ALLE BØRN INDEN FOR UNDERHOLDNING SKAL BESKYTTES	/ 3
OM UNDERSØGELSEN	/ 5
ARBEJDE OG SKOLE	/ 9
DE MANGE VOKSNE	/ 13
LANGE DAGE, VENTETID OG PAUSER	/ 19
KONTRAKTER OG RETTIGHEDER	/ 22

FORORD

ALLE BØRN INDEN FOR UNDERHOLDNING SKAL BESKYTTES

Når du tænder for dit tv eller går i teateret, er børn og unge ofte med til at stå for underholdningen. De både danser, synger og spiller skuespil – og de er vilde med det. Sådan skal det også være. Det skal være sjovt og lærerigt at arbejde, når man er barn. For børnearbejde betyder – heldigvis – noget helt andet i et land som Danmark, end det gør i mange andre dele af verden.

Selvom børnene langt hen ad vejen er glade for at arbejde i underholdningsbranchen, er der alligevel god grund til at kigge deres arbejde efter i sømmene. For børn og unge i netop denne branche er ikke beskyttet af de samme regler, som børn er andre steder på det danske arbejdsmarked. Derudover oplever vi generelt i Børnerådet, at når børn færdes i voksen-systemer eller voksen-miljøer, så mangler der ofte et børneperspektiv. Børnekonventionen beskriver barnets ret til at blive beskyttet mod arbejde, som griber

ind i dets uddannelse, udvikling og trivsel samt barnets ret til hvile og fritid. Derfor er der grund til at være kritisk og spørge: Er børn i underholdningsbranchen beskyttet godt nok?

Børnekonventionen rummer ikke blot beskyttelse, den giver også børn en række rettigheder, fx retten til medbestemmelse og retten til at udtrykke sig. Derfor er det også vigtigt at understrege, at denne undersøgelse ikke handler om at begrænse børns muligheder i underholdningsbranchen. Den handler om at sikre, at børn arbejder på en måde, som lever op til de lovmæssige krav, og som ikke går ud over deres børneliv og rettigheder.

Børnene i vores undersøgelse er omgivet af dygtige og passionerede voksne, som selv går meget op i deres arbejde. Nogle er meget kompetente i forhold til at arbejde med børn, andre er ikke.

Fx fortæller nogle af børnene om urimeligt lange arbejdsdage og planer, der skrider, så det går ud over nattesøvn, skole og børnenes sociale relationer. Undersøgelsen viser også, at børn, der deltager i talentshows, er langt dårligere stillet retsligt end de børn, der arbejder på fx teater eller på tv. Med andre ord er der nok at tage fat på, og derfor er det vigtigt, at børnenes erfaringer bliver formidlet til fagfolk, forældre og politikere, så vi kan minimere de dårlige oplevelser og sikre, at alle børn, der arbejder med underholdning, er beskyttet.

PER LARSEN

Formand for Børnerådet

OM UNDERSØGELSEN

Børnerådet har samlet denne ekspertgruppe for at se nærmere på og formidle børns erfaringer fra deres arbejde i forskellige brancher inden for underholdning. Børn, der arbejder i underholdningsbranchen, er vant til at blive hørt og set – i hvert fald på scenen eller foran kameraet. Denne undersøgelse fokuserer på, om de også bliver lyttet til, og om der bliver taget hensyn til dem bag ved scenen og kameraet. Hæftet formidler derfor ekspertgruppens positive og negative erfaringer med fx arbejdstider, sociale relationer og formelle kontrakter i forbindelse med deres arbejde. I undersøgelsen har Børnerådet altså haft fokus på børnenes arbejdsforhold, og det betyder også, at der ikke er fokuseret på børnenes oplevelse af den eksponering, der kan følge med et arbejde i underholdningsbranchen. Publikationen 'Hele Danmark sidder og ser med' (2016) fokuserer derimod på børns oplevelser med at blive eksponeret i medierne.

Børnene giver i undersøgelsen en række anbefalinger til de mange voksne, der omgiver dem og har

betydning for deres arbejdsliv: professionelle voksne fra branchen, skolelærere og børnenes forældre. Derudover indeholder hæftet en række anbefalinger fra Børnerådet til, hvordan de rammevilkår, børnene arbejder under, kan forbedres.

De syv børn, der har deltaget i ekspertgruppen, arbejder eller har arbejdet i forskellige dele af underholdningsbranchen. Samlet har børnene erfaring inden for tv-serier, film, ballet, teater og talentshow. Ud af de syv børn er fire drenge og tre piger, og de var mellem 12 og 14 år, da de deltog i undersøgelsen. Af hensyn til børnenes anonymitet er navne og andre genkendelige markører ændret, fx stednavne, og af samme årsag omtales det enkelte barns specifikke branche ikke. Børnenes erfaring refereres til i tre kategorier: erfaring foran et kamera, erfaring med at stå på en scene og erfaring med talentshow. Børnenes citater kan være tilrettet af hensyn til læsevenlighed. I undersøgelsen omtales børnenes medvirken i underholdning som arbejde, uanset branche, aflønning, ansættelses-

forhold og alder. Det gør det for at understrege, at børnene lægger mange resurser i det og er en del af arbejdspladser, hvor deres kolleger er ansat.

RETTE TIL AT BLIVE BESKYTTET OG RETTE TIL AT BESTEMME

Lovgivningen i arbejdsmiljøloven regulerer børn og unges arbejdsforhold – herunder medvirken i kulturelle aktiviteter. Den er forskellig fra den lovgivning, der regulerer voksnes arbejdsforhold. Der er fx særlige krav til arbejdets karakter og arbejdstiden. Børns arbejde er desuden beskrevet i Børnekonventionen. Her nævnes blandt andet barnets ret til beskyttelse mod økonomisk udnyttelse og beskyttelse mod arbejde, som griber ind i barnets uddannelse eller skader dets fysiske, psykiske eller sociale udvikling.

Børns rettigheder handler imidlertid ikke kun om beskyttelse. De handler også om retten til selv at bestemme i forhold, der vedrører eget liv og retten til at sige sin mening. Undersøgelsens formål er

derfor også at få børnenes perspektiv på, hvordan balancen mellem retten til beskyttelse og retten til selv- eller medbestemmelse kommer til udtryk i praksis.

OM BØRNERÅDETS EKSPERTGRUPPER

Børnerådets inddragelse af børn og unge bygger på en grundantagelse om, at børn er eksperter i deres eget liv og de særlige livssituationer, de befinder sig i. Ekspertgrupperne består typisk af fire til ti børn eller unge, som har særlige erfaringer inden for et bestemt område. Formålet med grupperne er at få specialiseret og konkret viden om netop disse erfaringer. Ekspertgrupperne er med til at sikre, at børn og unges oplevelser og anbefalinger bliver inddraget, når myndigheder tager beslutninger om børn og unge, og når fagfolk og børns personlige netværk skal håndtere børns livssituation.

REGLER OM ARBEJDE FOR BØRN OG UNGE

Arbejdsreglerne for børn og unge, der går i skole, falder i tre kategorier:

- Børn og unge under 13 år må som udgangspunkt ikke udføre arbejde for en arbejdsgiver, med mindre der er indhentet en særlig tilladelse.
- De 13-14-årige samt ældre unge, der stadig går i skole, må kun udføre lettere erhvervsmæssigt arbejde.
- De 15-17-årige, der ikke går i skole, må udføre alt arbejde for en arbejdsgiver, der ikke er forbudt ifølge bekendtgørelsen.

(Kilde: At-vejledning E.0.1-1: Undervisningspligtige unges arbejde)

BØRNEKONVENTIONEN

Artikel 32 - Børnearbejde

Staten er forpligtet til at beskytte børn mod at beskæftige sig med arbejde, der udgør en trussel mod deres helbred, undervisning og udvikling. Staten er også forpligtet til at fastsætte en mindstealder for børns arbejde og en sikring af arbejdsforholdene.

Artikel 31 - Hvile og fritid

Barnet har ret til hvile, fritid og til at deltage i kulturelle og kreative aktiviteter.

Min lillesøster var med i en forestilling, hvor alle de voksne var englændere. Men der var én, der kun var ansat til at passe på hende, og han opførte sig som et barn for min lillesøsters skyld. Så de legede, og han oversatte, hvad de voksne sagde.

ARBEJDE OG SKOLE

Børnene i ekspertgruppen fortæller, at det ikke altid er helt nemt at finde en balance mellem, hvor meget tid de skal bruge på skole og på arbejde. Nogle oplever et tæt samarbejde mellem skole og arbejde, hvilket gør hverdagen meget lettere og sikrer, at børnene oplever både at have styr på deres skoledag, og at arbejdet er velorganiseret. Thomas på 13 år, der har erfaring med at stå på en scene, føler sig heldig med den måde, hans skole og arbejdsplads arbejder sammen på: "Min skole og teateret har et samarbejde, så lærerne ved godt, når jeg har et stykke. Så hjælper de fx med at booke taxaer, og teateret sørger for, at vi har tid til at lave lektier, også under prøverne."

Andre af børnene har derimod oplevet, at arbejdet går ud over både skolegang og nattesøvn. Det er især frustrerende for de børn, som går meget op i deres skole. Elin på 12 år, der har deltaget i et talentshow, oplevede ufrivilligt, at arbejdet fik alt for stor indflydelse på hendes skolegang: "Tiderne passede rigtig dårligt. Lige da showet startede, var der kommet skolereform, så

vi skulle være i skole til kl. 14.30 i stedet for kl. 14. Og det var i de sidste timer, at vi havde vores faglige fordybelse, så vi ikke skulle have lektier for hjemme. Mine prøver lå bare rigtigt tit enten vildt tidligt om morgenen, hvor man så skulle komme i skolen, når der alligevel kun var en halv time tilbage, fordi prøverne trak ud. Og så havde man ikke rigtigt nogen lektier for, fordi man ikke forstod, hvad man skulle lave, og så sad man bare dér. Ellers var prøverne om aftenen, hvor man først fik fri kl. 23, og så kom jeg først hjem kl. 24. Og derfor var jeg rigtig tit træt."

Trætheden gik for Elin ikke kun ud over skolen, men også hendes overskud til at se sine venner: "Hver søndag spurgte mine forældre, om jeg ikke skulle se mine venner, men jeg ville bare sove, fordi jeg var så træt."

Astrid på 13 år, der er vant til at stå på en scene, kender også til at være så træt, at hun ikke kan gøre det, hun gerne vil eller skal. Hun synes, det kan være svært at prioritere, om

hun skal vælge at få tilstrækkelig søvn eller nå alle sine skoletimer: "Hvis en forestilling varer til mere end halv ti, så kan jeg godt få lov til at sove en time længere på hverdage. Men det har jeg ikke lyst til, for så går jeg glip af undervisning om morgenen, og det, synes jeg, er ærgerligt. Men nogle gange er jeg så træt, at jeg bliver nødt til at sove længe."

HVOR VIGTIG ER SKOLEN?

Børnene har forskellige opfattelser af, hvor vigtig skolen er i forhold til deres arbejde, og i forhold til hvad de gerne vil lave, når de bliver voksne. Thomas og Rasmus er enige om, at det er vigtigt at prioritere skolen, selvom de er glade for det arbejde, de laver nu: "Jeg skal ikke stå på en scene, når jeg bliver voksen. Derfor satser jeg også på skolen," fortæller Thomas. Rasmus gør sig nogle af de samme tanker: "Ja, der skal være en plan B, hvis man pludselig ikke vil eller ikke kan optræde på en scene mere. Ellers står man jo bare dér."

Rose, der er 14 år og arbejder på teater, synes omvendt, det er vigtige-

re, at hun uddanner sig inden for sit nuværende arbejde, for det er dét, hun vil satse på i fremtiden. I udgangspunktet oplever hun, at skolen er forstående over for hendes prioriteringer – dog med en enkelt undtagelse: ”Jeg har på fornemmelsen, at min matematiklærer tror, at når jeg går fra skolen – det gør jeg meget, fordi jeg går til undervisning i fx sang og dans – så skal jeg ikke rigtigt noget. Så siger han, jeg skal lave de ting, de andre laver i skolen, og de lektier, de får for. Men det kan jeg ikke nå at lave. Det føles ikke som om, han ved, hvad min situation er. Jeg kommer jo ikke til at være noget med matematik, så jeg får jo ikke brug for det, ligesom jeg har brug for sang og dans. Mine andre lærere synes ikke, det er et problem. Skolen har givet lov til det.”

Thomas giver udtryk for, at børn har brug for voksne, der hjælper dem med at gennemskue konsekvenserne af at arbejde, og som kan støtte børnene i at prioritere skolen i perioder med meget arbejde: ”Arbejdet og forældrene skal gøre barnet opmærksom på, at der skal

arbejdes ekstra hårdt i skolen. Forældrene må godt være sådan lidt kedelige, det skal de jo, fordi det kan være svært for os børn at tænke ud i fremtiden og vide, at det bliver hårdt. Forældrene skal huske børnene på, at der skal være en plan B. Skolen giver jo flere muligheder, end fx film gør. Hvis du en dag finder ud af, at du ikke skal lave film, så er du jo på den.”

BØRNEGENS EGENE ANBEFALINGER I FORHOLD TIL AT ARBEJDE OG GÅ I SKOLE

- Skole og arbejde skal være i dialog og samarbejde om en plan for, hvordan det praktisk skal hænge sammen. Arbejdspladsen bør tage initiativet til den dialog.
 - Tidsplaner skal overholdes, så arbejdet ikke går ud over børnenes skoledag eller sociale relationer.
 - Der skal laves klare aftaler mellem skole og arbejdsplads, så børnene så vidt muligt ikke går glip af skoletimer. Sker det alligevel, skal skolen træde til og hjælpe, så børnene ikke kommer bagud og føler sig hægtet af.
 - Forældre og arbejde skal forberede børnene på, hvad arbejdet kan betyde for det at gå i skole og hjælpe børnene med at huske, at skolen er vigtig.
-

BØRNERÅDET MENER OM ARBEJDE OG SKOLE

Børnenes anbefaling om et samarbejde mellem arbejde og skole ser Børnerådet som udtryk for, at børnene har brug for, at der er voksne, som koordinerer deres dagligdag. Børnerådet mener ikke, at det ansvar kan pålægges børnenes skole, men at det først og fremmest er forældrenes ansvar at sikre, at samspillet mellem barnets skoleliv og arbejdsliv fungerer.

Forældrene bør derfor tage initiativ til en dialog med børnenes skole om, hvordan forløbet kan blive tilrettelagt bedst muligt i forhold til barnets trivsel og læring. Det er til gengæld arbejdspladsens opgave at sikre, at forældrene er klædt ordentligt på til at indgå i den dialog, fx skal forældrene kende produktionsplanen og barnets arbejdsskema. Det er vigtigt at sikre, at barnet ikke bliver talerør mellem skole og arbejdsplads, ligesom barnet ikke må stå alene med opgaven om at sætte grænser over for sin arbejdsgiver, hvis arbejdet går ud over skolen. Børnene påpeger netop, at det er forældrene, der skal påtage sig rollen som de fornuftige voksne, der

sætter grænser, så barnet ikke satser hele butikken på drømmen om en karriere i underholdningsbranchen.

Børnene efterlyser fleksibilitet fra skolens side, men også tydelighed i forhold til skolens og de enkelte læreres holdning til, at børnene i en periode arbejder i underholdningsbranchen. Hvis børnene er helt væk fra skolen i en længere periode, eller hvis der er risiko for, at de kommer massivt bagud, bør arbejdspladsen stille en underviser til rådighed, så børnene kan holde det faglige niveau og indgå i klasseundervisningen igen på et senere tidspunkt.

AT ARBEJDE FOR EN ARBEJDSGIVER

Børn over 13 år er omfattet af Arbejds miljøloven, når de udfører arbejde for en arbejdsgiver. Hvornår man udfører arbejde for en arbejdsgiver afhænger af en konkret vurdering ud fra en række kriterier. Det har bl.a. betydning, om:

- den unge udfører arbejde, der kan sidestilles med det arbejde, ansatte udfører
- der stilles arbejdsrum og andre nødvendige hjælpemidler til rådighed
- arbejdsgiveren bærer risikoen for arbejdsresultatet eller opnår en eventuel fordel heraf.

I tvivlstilfælde kan aflønning indgå i vurderingen af, hvorvidt barnet arbejder for en arbejdsgiver eller ej. (Kilde: At-vejledning E.0.1-1: Undervisningspligtige unges arbejde)

Der er ingen bestemmelser fra Arbejdstilsynet, som skal overholdes, når et barn – uanset alder – medvirker i talentshows. Frivilligt arbejde er omfattet af Arbejds miljøloven, men medvirken i talentshows falder ikke ind herunder.

DE MANGE VOKSNE

Børnene møder rigtigt mange og meget forskellige mennesker i forbindelse med deres arbejde, blandt andet instruktører, sceneteknikere, medskuespillere, psykologer, castere, coaches, stemmetrænere og børnepassere. Nogle har på papiret stor betydning for børnenes hverdag, men der er ikke noget entydigt billede af, hvilken kollega eller arbejdstitel der har størst indflydelse.

Flere af børnene har gode erfaringer med, at der er én professionel voksen, som har ansvaret for at tage sig af dem, når de er på arbejde. Nogle steder hedder det en børnepasser, andre steder en tilsynsførende. Thomas er slet ikke i tvivl om, hvor stor betydning det har, at der er én, hvis eneste opgave er at hjælpe børnene: "Hos os er den, der har ansvaret, den tilsynsførende. Der er tre tilknyttet. Vi er aldrig forvirrede, for de kender det derinde. Hvis der er noget, vi vil have, så siger de det videre til instruktøren. Jeg kan ikke forestille mig, hvordan det ville være uden dem."

Nogle af børnene nævner også instruktøren som en vigtig voksen i forhold til at tage sig af børnene. Men instruktøren har også mange andre opgaver, og derfor mener Thomas, der skal andre voksne til: "Selvom instruktøren siger, 'jeg kan godt passe på børnene', har han også travlt med alle mulige andre ting. Så der skal være én, der kun passer på børnene. Instruktøren skal jo også passe på de voksne."

Forældrene spiller en væsentlig rolle for børnene i forhold til at få hverdagen til at hænge sammen. Men børnene i ekspertgruppen lægger mest vægt på forældrenes betydning i forhold til de dele af hverdagen, der ikke har direkte forbindelse til arbejdet, fx fritiden og skolegangen. Mathias på 13 år, der har erfaring med at stå foran et kamera, siger fx: "Forældrene er jo med til, at man får sine timers søvn, og at man opfører sig ordentligt på arbejde og er ordentligt opdraget."

Elin fortæller, at hendes forældre har fået rådgivning fra en professionel, da hun startede i et talentshow:

"Alle forældrene var til møde, hvor psykologen fortalte dem, at hvis deres barn kom med, så var man ikke lige pludselig manager, agent eller stylist. Man var forældre, der fik sine børn i seng og smurte madpakker."

Børnene fortæller generelt, at de voksne, de møder i deres arbejde, er sjove, omsorgsfulde, hensynsfulde og imødekommende. Det har især gjort indtryk på Thomas, at han er blevet mødt med interesse og respekt: "Alle de voksne skuespillere var rigtigt søde, og jeg synes, de havde respekt for børnene, selvom vi 'bare' er børn. De talte med os og spurgte ind til vores skole og sådan nogle ting." Der er dog også børn, som har oplevelsen af, at de voksne har hænderne fulde med deres eget arbejde, og at der er grænser for, hvor meget tid de kan bruge på børnene.

Når børnene møder omsorgsfulde voksenskuespillere, kan de have svært ved at afgøre, hvad den voksnes rolle egentlig er. Rose og Alexander kender den samme kol-

Det var godt, at der var andre børn at snakke med, for de voksne havde hele tiden noget at lave.

lega, men er ikke helt enige om, om han primært er børnepasser eller skuespiller: ”Børnepasseren er der hver dag og aften, men han spiller også selv med,” forklarer Rose, men Alexander har en anden opfattelse: ”Men hans job er vel ikke at være børnepasser? Jeg føler, han tager sig af én, samtidig med at han selv er på.”

Nogle af børnene har prøvet at få hjælp af en coach eller psykolog i perioder, hvor de har haft det svært eller været pressede i forbindelse med deres arbejde. Elin blev præsenteret for en psykolog, der både talte med forældrene indledningsvist og børnene enkeltvis, når de skulle forlade talentshowet: ”Vi skulle ind til ham, når vi røg ud. Han snakkede med os om, at man kunne ringe i et bestemt tidsrum, for han er sådan psykolog for tv, så der var jo også andre.” Selvom det var fint at få hjælp til at komme ud af konkurrencen, mener Elin godt, der kunne have været mere hjælp undervejs i selve konkurrenceforløbet: ”Jeg har oplevet konkurrence på en dårlig måde. Vi snakkede kun sammen på scenen, når vi skulle

øve. Og jeg har ikke noget bånd til de andre børn nu. Der var ikke nogen, der snakkede med os i fællesskab om konkurrencen. De, der røg ud, gik jo bare hjem. Så det var ligesom bare slut.”

DET ER RAREST, NÅR DER ER ANDRE BØRN MED

Børnene fremhæver både positive og negative ting ved, at der er flere børn med i en produktion. Hvis man er det eneste barn i en produktion, kan man risikere at blive overset. Omvendt kan det også betyde, at der er særlig fokus på barnets trivsel, hvis man er alene: ”Min lillesøster var med i en forestilling, hvor alle de voksne var englændere. Men der var én, der kun var ansat til at passe på hende, og han opførte sig som et barn for min lillesøsters skyld. Så de legede, og han oversatte, hvad de voksne sagde,” fortæller Thomas.

Når der er mange børn med, kan det betyde, at børnene bliver overladt til sig selv, fordi de kan underholde hinanden og på den måde ikke kræver så meget opmærksom-

hed: ”Det var godt, at der var andre børn at snakke med, for de voksne havde hele tiden noget at lave. De havde ikke rigtigt pause, hvorimod os børn havde pause på samme tid, og derfor kedede man sig aldrig, fordi der var hele tiden nogen at snakke med,” fortæller Elin.

Børnene i ekspertgruppen fortæller alle, at de synes, det er allerbedst, når de arbejder sammen med andre børn. Alexander på 13 år har både prøvet at være eneste barn i et stykke og arbejde sammen med andre børn, og han synes, der er stor forskel: ”Jeg har prøvet at være med i et voksenteaterstykke uden andre børn, da jeg var 10 år. Dengang tænkte jeg, det var fedt, fordi det var mit første professionelle stykke. Men så prøvede jeg andre forestillinger med mange børn, og det er meget federe, når der er andre børn. Når man er alene, er man lidt for sig selv, man leger fx ikke.”

DET ER VIGTIGT AT AFSLUTTE PÅ EN GOD MÅDE

Når et forløb slutter, er det både en særlig dag og for nogle af børne-

ne en stor omvæltning. De fleste af børnene i ekspertgruppen har oplevet gode afslutninger med fx en fest. Men nogle har også oplevet, at de ikke var en del af afslutningen, fordi de er børn. Rose har oplevet, hvordan det føles ikke at blive tænkt ind i afslutningen: "Vi havde en børnepasser, som jeg har kendt, siden jeg var ti år. Da vi sluttede en forestilling, var det bare sådan 'hej, vi ses aldrig mere'. For han skulle jo videre til en fest med de voksne. Vi børn fik heller ikke sagt farvel til hinanden, fordi vi spillede på tre forskellige hold, så vi havde ikke sidste forestilling den samme aften."

Selvom et forløb bliver afsluttet på en god måde, kan det stadig godt være svært at vænne sig til en ny hverdag uden de mennesker, man netop har brugt meget tid sammen med. Mathias har prøvet at mærke det store tomrum: "Vi holdt en fest, fordi vi havde arbejdet sammen i en måned, så vi var blevet en slags familie. Men jeg savnede alligevel at lave film sammen med dem og at se dem dagen efter. Jeg skulle lige

vænne mig til det. Og jeg sms'ede også med dem og spurgte, om vi ikke skulle ses."

KLAGEADGANG FOR BØRN OG DERES FORÆLDRE

Der er ingen klageadgang hos politiet for børn under 13 år og deres forældre, hvis de er utilfredse med barnets arbejdsvilkår, fx at den godkendte produktionsplan ikke overholdes.

Børn på 13 år og op, der udfører arbejde for en arbejdsgiver, kan klage til Arbejdstilsynet, hvis de mener, at arbejdsforholdene ikke svarer til de gældende regler i arbejdsmiljøloven.

Børn, der ikke arbejder for en arbejdsgiver, kan ikke klage til Arbejdstilsynet.

BØRNEGENS EGENE ANBEFALINGER TIL DE MANGE VOKSNE

- **De voksne skal huske børnene på arbejdspladsen – både når der kun er ét enkelt barn med, og når der er mange.**
- **Forældre skal være bevidste om deres ansvar som forældre og sørge for, at hverdagen fungerer, sådan at børnenes arbejdsliv glider så nemt som muligt.**
- **Der skal være en professionel voksen på arbejdspladsen, der har det primære ansvar for at tage sig af børnene.**
- **De voksne på arbejdspladsen skal møde børnene med interesse og respekt.**
- **Der skal være mulighed for at få særlig støtte fra fx en psykolog, hvis der opstår behov for det i forbindelse med arbejdet.**
- **Forestillingsrækker eller tv-optagelser skal afsluttes på en god måde, fx med en fest for både børn og voksne.**
- **De voksne skal hjælpe børnene med at forberede dem på, at der kan opstå et tomrum og et savn, når et forløb er slut.**

BØRNERÅDET MENER OM DE MANGE VOKSNE

Børnene fortæller selv, at deres forældre spiller en vigtig rolle i forhold til at få børnenes arbejdsliv og hverdagsliv til at fungere. De skal finde en balance i forhold til at involvere sig i børnenes arbejdsliv, uden at de påtager sig rollen som manager eller psykolog. Det betyder blandt andet, at forældrene skal turde udfordre børnene på deres beslutninger, fx når forældrene oplever, at venner og skole i for høj grad bliver tilsidesat til fordel for arbejdet.

Når man lytter til børnene, er det tydeligt, at der bør være en voksen, hvis opgave er at varetage børnenes interesser på arbejdspladsen. De fleste fremhæver, at der er søde og omsorgsfulde voksne omkring dem, de kan tale med. Men mange er alligevel i tvivl om, hvilken funktion de voksne har. For at sikre børnenes rettigheder og trivsel mener Børnerådet, der ideelt set bør være en formelt udpeget person, som varetager børnenes interesser. Afhængigt af antallet af børn som deltager, kan den person godt have andre funktioner ved siden af, men det er vigtigt, at det er tydeligt for både

børn og voksne, at denne person også formelt varetager børnenes interesser. I produktioner, hvor der er mange børn med, fx børnefilm eller store børneopsætninger på teatre, bør det være en selvfølge, at der bliver udpeget en voksen, der udelukkende varetager børnenes trivsel og interesser. I den bedste af alle verdener skulle børn, der arbejder med underholdning, kunne benytte sig af arbejdspladsens tillidsrepræsentant på lige fod med de voksne. En anden model kunne være, at Arbejdstilsynet stillede en form for tillidsrepræsentant til rådighed for børnene, som de kunne bruge, hvis de eller deres forældre oplever arbejdsforhold, der ikke lever op til reglerne.

Når der er tale om konkurrence – både direkte konkurrence i talentshows, men også den indirekte konkurrence på fx teatre – er det vigtigt, at der er opmærksomhed på børnenes indbyrdes relationer, og at der er voksne, som tager ansvar for disse relationer under hele forløbet. Det er rigtig vigtigt, at de børn, der ikke vinder eller ikke bliver

udvalgt, bliver samlet op og hjulpet videre. Det ansvar bør ligge hos den professionelle voksne, der har det officielle ansvar for børnene på arbejdspladsen.

Ekspertgruppen gør det meget klart, at man som voksen skal huske, at afslutningen på et forløb er lige så vigtig for børnene som for de voksne – om ikke vigtigere. Det handler ikke bare om at holde en god fest, men også om at blive forberedt på tomrummet, få hjælp til eventuelt at holde kontakt med de andre medvirkende og at blive forberedt på, hvordan det bliver at skulle genoptage en almindelig hverdag. Det er en opgave, som bør være en fast del af planlægningen af et forløb, og som forældre, arbejdsplads og skole bør være i dialog om.

Mine forældre er sådan meget, 'du forstår godt, hvad du skriver under på nu?' Jeg er blevet så stor nu, at jeg godt forstår det, men de spørger tit, for det er vigtigt, at jeg ved, hvad jeg har sagt ja til.

LANGE DAGE, VENTETID OG PAUSER

Alle børnene i ekspertgruppen har prøvet at have lange dage med både hårdt arbejde og en del ventetid. Børnene er generelt meget forstående over for, at det er svært at lave tidsplaner, der holder, og planlægge sig ud af ventetid. Samtidig fortæller de også, at de nogle gange har fornemmelsen af at spilde deres tid og fx gå glip af skole.

Flere af børnene fortæller om at være kaldt ind til prøver, men i stedet bruge timevis på at sidde og kigge på andre, der øver – og nogle gange slet ikke selv komme på scenen. Rose på 14 år forklarer, hvordan hun kan ende med at have en arbejdsdag på knap 12 timer: "Når jeg har været på arbejde fra kl. 11 til 22.30, er det fx fordi, vi laver gennemspilninger, og så har jeg bare siddet med hele dagen og kigget. Fordi det kunne jo være, det blev min tur." Rose berører her også en anden grund til ventetid, nemlig at det er praktisk og bekvemt for arbejdspladsen, når alle hold børn er til stede på alle øvedage og kan gå på scenen, hvis tiden tillader det.

Elin på 12 år har også prøvet at have en 12-timers arbejdsdag. Fordi hun har deltaget i et talentshow, har hverken Arbejdstilsynet eller politiet godkendt og tjekket hendes arbejdsplan. Set i bakspejlet ville hun ikke have sagt ja til en så lang arbejdsdag på hverdage: "Tit stod der, at vi skulle møde kl. 9 og kunne gå hjem kl. 16. Men så blev det fra kl. 9 til 21. Og så skulle jeg tage toget hjem. Så jeg var i seng kl. 24. Hvis jeg havde vidst, at jeg skulle være der fra kl. 9 til 21, havde jeg nok ikke sagt 'yes, det gør vi en onsdag, og så skal jeg op og i skole torsdag'."

Mathias på 13 år har også prøvet at blive presset hårdt på arbejdet: "Man arbejder hårdt, og man skal sidde og vente. Jeg havde glemt at sove om dagen, hvor jeg skulle på kl. 19 til kl. 6 om natten. Jeg skulle sidde og koncentrere mig i lang tid under optagelserne. Så jeg faldt i søvn op ad en af skuespillerne."

VENTETID OG PAUSER

Når børnene er på arbejde, er der flere måder at fordrive ventetiden på. Børnene kigger fx på de voksne,

der øver, de snakker, leger, laver lektier og øver replikker. Og der, hvor Rose arbejder, har de et 'alt-muligt-rum', hvor man kan spise, sove, snakke og se film.

Selvom børnene prøver at holde sig beskæftigede, kan ventetiden blive både lang og føles som spild af tid: "Der kan være problemer med lys eller lyd, og hvis man så først er med senere i forestillingen, kan der godt gå flere timer, før det bliver ens tur. Og der sidder du bare og venter, hvor du kunne have været i skole. De kan ikke rigtigt gøre noget anderledes, for de ved jo ikke, hvornår man kan komme på. Så vi leger nogle lege eller kigger på de voksne. Det kan også være spændende, men ikke når de har gjort det samme 20 gange," som Astrid forklarer.

Thomas har også oplevet at ende med kun at sidde og kigge, uden der rigtigt var nogen, der tog ansvar for børnene: "Vi skulle øve, men så havde instruktøren lige ændret det. Så vi sad bare og skulle se hele stykket igennem. Instruktøren tænker ikke så meget på børnene."

Selvom dages uforudsigelighed giver en masse vente- eller pause-tid, er det ikke det samme som at holde fri. Børnene i ekspertgruppen har masser af andre ting, de gerne ville lave i stedet for at vente – fx være derhjemme, se venner eller være i skole. Alexander, der både har erfaring med at stå på en scene og foran et kamera, synes heller ikke, at pauser er et fuldstændigt frirum, men at det er den samlede arbejdsdag, der tæller: ”Hvis jeg kommer derhen og har to timers pause midt på dagen, vil jeg hellere have to timer tidligere fri. Fordi man er jo stadig på, selvom man har pause.”

BØRNEGENS EGENE ANBEFALINGER I FORHOLD TIL LANGE DAGE, VENTETID OG PAUSER

- **Bedre planlægning skal minimere ventetid, så børnene ikke spilder deres tid og ikke risikerer at få meget lange arbejdsdage.**
- **Der skal være voksne, som tager initiativ til aktiviteter i ventetiden.**
- **Der skal være børnevenlige rum, fx afslapningsrum, og mulighed for at komme ud og få noget frisk luft.**
- **Arbejdet skal være opmærksom på, at ventetid og pausetid også er en del af arbejdsdagen, fordi børnene stadig er på, så længe de er på arbejde.**

REGLER OM ARBEJDE FOR BØRN UNDER 13 ÅR

Ifølge Arbejds miljøloven må børn under 13 år ikke have et arbejde. En særlig undtagelse giver dog børn under 13 år lov til at medvirke i kulturelle aktiviteter. Arbejdsgivere for børn under 13 år skal søge om tilladelse til, at børn medvirker i kulturelle aktiviteter hos politiet.

Politiet kan på baggrund af ansøgningen tillade, at et barn under 13 år optræder, deltager eller medvirker i kulturelle aktiviteter.

Politiet giver tilladelse på baggrund af en række forhold som barnets alder, omgivelserne barnet skal arbejde i, og om arbejdet foregår inden for eller uden for skolernes ferie.

(Kilde: At-vejledning E.0.1-1: Undervisningspligtige unges arbejde)

BØRNERÅDET MENER OM LANGE DAGE, VENTETID OG PAUSER

Børnenes historier vidner om et åbenlyst behov for, at arbejdsgiverne bliver bedre til at planlægge børnenes arbejdstider. Selvom børnene selv har sagt ja til at arbejde, har de alle et børneliv, der skal leves ved siden af deres arbejdsliv. Og det skal de både have tid og overskud til. Der er ingen tvivl om, at børnene får mange store oplevelser og værdifulde kompetencer gennem deres arbejde, men det betyder ikke, at de skal tilsidesætte andre vigtige forhold.

Uforudsigelighed er en del af børnenes arbejde. Alligevel mener Børnerådet, det er helt urimeligt, at tidsplaner overskrides i sådan en grad, at det går ud over børnenes trivsel, fx i forhold til søvn, skolegang og sociale relationer. Det er slet ikke lovligt at lave sådan ændringer, medmindre der er indhentet tilladelse til at fravige reglerne om arbejdstidens længde, tidsrummet som arbejdet foregår i mv. Derudover stiller overskridelse af tidsplaner børnene i svære dilemmaer, som fx handler om at komme for sent eller aflyse aftaler.

Det er for dyr en pris at betale for børnene – især når det lader til, at arbejdsgiverne med relativt få ressourcer kan sikre en bedre og mere realistisk planlægning.

Det vil aldrig være muligt at planlægge en arbejdsdag i disse brancher fuldstændig uden ventetid. Derfor bør der være et børnevenligt vente- og pauserum på arbejdspladsen. Derudover er det vigtigt at understrege, at børnene har krav på reel pause, det vil sige tid, hvor de kan koble helt af og hverken behøver lytte til eller se på kolleger, der øver sig eller optræder.

Børnerådet mener, at arbejdsgiverne i langt højere grad bør anerkende, at ventetid også opleves som arbejdstid for børnene. Det betyder, at de voksne skal være opmærksomme på, at selvom børnene ikke har præsteret på scenen eller foran kameraet, har de stadig brugt tid og energi på at være tilstede. Det er en relevant betragtning, når kontrakten skal indgås, og antallet af arbejdstimer og løn fastlægges.

REGLER OM ARBEJDE FOR BØRN OVER 13 ÅR

Den daglige arbejdstid for de 13-14-årige må ikke overstige to timer på skoledage. På andre dage end skoledage må de 13-14-årige arbejde syv timer. Den ugentlige arbejdstid må ikke overstige 12 timer i uger med skoledage.

Arbejdstiden skal ligge samlet, hvis den daglige arbejdstid er på syv timer eller mere. Den unge skal have en pause på mindst 30 minutter, hvis den daglige arbejdstid overstiger fire og en halv time.

De 13-14-årige samt unge, der går i skole, skal have en sammenhængende hvileperiode på mindst 14 timer i døgnet og må ikke arbejde i tidsrummet fra kl. 20.00 til kl. 6.00.

Reglerne om arbejdstid, hviletid, arbejdstidens placering og fridøgn kan fraviges ved unges deltagelse i kulturelle og lignende aktiviteter. Fravigelse kræver tilladelse fra Arbejdstilsynet.

(Kilde: At-vejledning E.0.1-1:
Undervisningspligtige unges arbejde)

KONTRAKTER OG RETTIGHEDER

Der er stor forskel på, hvordan børnene bliver aflønnet både på tværs af brancher, men også inden for de enkelte brancher. Derudover er der stor forskel på, hvordan voksne og børn bliver aflønnet i underholdningsbranchen. En vis forskel er dog i orden, mener Rasmus: "Der var en forestilling, der var aflyst, fordi en skuespiller var syg. De voksne fik løn for den dag, det fik vi børn ikke. Men det er jo også de voksnes arbejde, de skal leve af det. Vi har forældre, der betaler for os. Vi får jo bare nogle ekstra penge."

Selvom der godt må være forskel på de voksnes og børnenes betaling, er alle børn enige om, at de bør få løn for deres arbejde. Både fordi det er motiverende, men også fordi der bør være en belønning, for de kræfter og den tid de bruger. For Alexander er lønnen ikke afgørende, men han synes, han fortjener den: "Det er rigtigt sjovt, og jeg ville gøre det gratis. Men hvis man fx er ude at filme, og det skal være mørkt, så skal man være ude til kl. 1 om natten. Og så sker der et eller andet, og så er du først hjemme kl. 2.30. Så

det er også nogle hårde betingelser, så jeg synes, det er fint, man får løn, for man gør meget."

Thomas forbinder også lønnen med at præstere og yde, og han synes, det giver mening, at lønnen afspejler arbejdsindsatsen: "Den forestilling, jeg er med i nu, hvor jeg bare står med armene ned langs siden, tror jeg, jeg får 218 kr. for. Men den min lillesøster var med i, hvor hun skulle lave en masse, fik hun 250 kr. for. Det handler om, hvad man gør."

Ekspertgruppen fortæller også, at det er almindeligt, at børn ikke får løn for prøver på teatre – og det er egentligt i orden, synes de. Men det betyder ikke, at det er i orden, at de voksne bruger løs af børnenes tid uden omtanke, mener Thomas: "Hos os får man penge for forestillinger, men ikke for prøver. Min lillesøster skulle være med i en forestilling og var med til en masse prøver. Og så lavede instruktøren pludselig om, så der ikke var børn med alligevel. Og så havde min lillesøster brugt en masse tid, men fik ikke nogen penge for det." For

Thomas er løn med til at vise, at børnenes tid også er vigtig og værdifuld. Derfor efterspørger han også en form for kompensation, for de mange timer børnene nogle gange bruger på noget, der i sidste ende ikke ender med et resultat eller en belønning i form af at stå på scenen og være med.

UKLARE KONTRAKTER

Uklarheder og pludselige ændringer er noget, de fleste af børnene har erfaringer med, og det står sjældent beskrevet nogen steder. Børnene forklarer det blandt andet med øvetider, der skrider, og produktionsplaner, der derfor ikke bliver overholdt. For Elins vedkommende var uforudsigelighed i udgangspunktet en betingelse, fordi hun deltog i et talentshow, hvor man enten gik videre eller røg ud. Men der var også ændringer i tidsplanen på grund af dårlig planlægning, og de mange uforudsigeligheder fik betydning for Elins kontakt til vennerne: "Tidsplanen kommer sådan løbende, når de finder ud af, hvad man skal. Det er ikke sådan, at der i kontrakten står, at det er de og

de dage, du skal øve. For så går man videre den dag, og så kommer der lige en ekstra øvedag dér, fordi så missede vi en dér. Det er sådan lidt øv, fordi man har måske en aftale med sin veninde, man så skal aflyse. Og det var faktisk rigtigt tit, at jeg blev nødt til at aflyse, og min ven begyndte at tage afstand, fordi han tænkte, at jeg brugte arbejdet som en undskyldning.”

Nogle af børnene i ekspertgruppen er godt inde i deres egne kontrakter og aftaler, mens andre ikke har nogen fornemmelse af, om de overhovedet har en kontrakt. Mathias’ forældre gør meget ud af, at han ved, hvad han skriver under på: ”Mine forældre er sådan meget, ’du forstår godt, hvad du skriver under på nu?’ Jeg er blevet så stor nu, at jeg godt forstår det, men de spørger tit, for det er vigtigt, at jeg ved, hvad jeg har sagt ja til.”

Det er dog ikke alle, der som Mathias har forældre, der er bevidste om at forklare detaljerne i kontrakten for børnene. Og det er heller ikke alle forældre, der kan. Derfor mener

Thomas, det er vigtigt, at vilkårene er klart og detaljeret beskrevet i kontrakten: ”Det skal være skåret ud i pap. Det skal være helt tydeligt. Mine forældre ved jo ikke, hvad hele det her skuespil er for noget.”

Det er sjældent, at børnene har professionelle, fx advokater, til at læse deres kontrakter igennem, men det har Alexander prøvet. Og han bliver også inddraget, hvis der skal træffes beslutning om noget: ”Jeg har haft en advokat inde over og læse min kontrakt, fordi der var nogle ting, der ikke var helt klare, og det var en lang kontrakt og et stort projekt. Der stod fx, at hvis man var der en halv dag, fik man en halv dags løn, men der stod ikke, hvor lang en halv dag var. Og transport – vi optog på Sjælland, så vi tog dertil dagen før, og det stod der ikke noget om i forhold til løn. Dét fik vi afklaret. Nogle af de andre havde bare skrevet under, men der var nogle ting, som skulle ændres. Jeg sidder ikke selv og læser en kontrakt igennem, men jeg er med, hvis de synes, der er nogle ting, der skal ændres. Så siger jeg ja eller nej.”

BASALE RETTIGHEDER

Ét er, om de formelle vilkår i forhold til fx løn og arbejdstid er på plads. Noget andet er, om børnene oplever, at de mere basale rettigheder, som medbestemmelse og respekt for den enkelte, bliver efterlevet. Børnene er generelt indforståede med, at de ikke har mulighed for at ændre på noget i forhold til indhold og udførelse af deres arbejde. De har respekt for, at det er de voksnes – særligt instruktørernes – kunstværk, og at deres beføjelser ikke går meget længere end til at bede om fx at få tøj rettet til, hvis det generer. Men for Elin, der deltog i et talentshow, er det en anden situation. Hun fortæller, hvordan hun oplevede ikke at blive lyttet til og ikke at blive inddraget, da hun skulle på landsdækkende tv og optræde – som sig selv: ”Jeg skulle have en grim, kæmpe dragt på. Den så dum ud og strammede. Jeg tror aldrig nogen sinde, jeg har været så ked af det i mit liv. Og det var en skide dragt, men det var landsdækkende tv. Det blev til noget meget, meget stort, fordi det begyndte at fylde meget i mig. Jeg ved ikke hvorfor. Men jeg

Det er jo deres kunstværk. Vi er ligesom nogle dukker. Sådan føles det nogle gange at være barn.

skulle skille mig ud, sagde de, og det endte med, at jeg havde den på. Der blev heller ikke lyttet til mig med numrene, og jeg forstod ikke de valg, der blev truffet.”

For de børn, der spiller skuespil, betyder det ikke så meget, om de ser fjollede ud, for de spiller en rolle, men Thomas har stor forståelse for, at Elins situation er en anden:

”Jeg har også prøvet at have noget totalt åndssvagt tøj på, men man er jo en anden person; det er jo en rolle, folk griner af. Men jeg synes, de lytter til én, hvis der fx er noget tøj, der kradsner. Men for Elin er det noget andet, hun er jo sig selv. Det er faktisk krænkende, synes jeg.”

BØRNEBØRNE ANBEFALER, AT KONTRAKTEN BESVARER FØLGENDE SPØRGSMÅL:

Løn

- Hvad får man løn for – prøver, forestillinger, transporttid osv.?
- Hvad er en halv og en hel arbejdsdag?
- Hvilke vilkår gælder for suppleanter og reserver?

Tid

- Hvordan håndteres ændringer og aflysninger?
- Hvordan kompenseres spildt arbejde?
- Hvordan ser produktionsplanen ud?
- Hvad sker der, hvis planen ikke bliver overholdt?
- Er arbejdet tilrettelagt realistisk i forhold til skoledagen? Hvis ikke, er der så tilbud om lektiehjælp eller lignende?

Rettigheder

- Hvad er fastlagt, og hvad har barnet mulighed for at få indflydelse på?
- Hvem er kontaktperson for barn og forældre?

Derudover foreslår børnene også, at der i kontrakten står:

- at der er risiko for ændringer
- at man skal være opmærksom på, at skolearbejdet kræver ekstra kræfter, når man arbejder ved siden af.

Mathias har omvendt oplevet, at der er blevet lyttet til ham: ”Hvis der er et problem, så tager de voksne det meget alvorligt. Fx da vi var færdige med at lave filmen, sagde jeg: ’Ej det kunne være fedt, hvis jeg kunne få mine venner med til premiere’. Jeg tænkte, at det var umuligt, men så sagde en af skuespillerne, at det ville han gerne spørge om. Og det lykkedes faktisk.”

Nogle af børnene har indtryk af, at der ikke bliver taget særligt meget hensyn til dem, fx i forhold til planlægning og måden, de voksne behandler børnene på. Thomas fortæller, hvordan børnene indimellem bliver brikker i et puslespil, der skal gå op: ”Engang på dagen op til en premiere ringede teateret og sagde til en pige, at hun ikke fik pre-

mieren alligevel. Så de skulle ikke komme alligevel. Der kan sagtens være alle mulige, der siger undskyld, men nogle af instruktørerne, er fuldstændigt ligeglade med, hvad børn tænker. Det er jo deres kunstværk. Vi er ligesom nogle dukker. Sådan føles det nogle gange at være barn. Det kan man ikke lave om på. Det er ligesom at komme og sige til en maler, at han ikke må male med blå farve. Han er jo kunstner.”

Rasmus kan også huske den usikkerhed og nervøsitet, han oplevede som yngre, når han var alene på arbejde blandt voksne: ”Da jeg var mindre og var alene i forestillinger, var det sådan, at hvert ord de voksne sagde, tænkte jeg meget over. Men de fleste taler ordentligt.”

BØRNEGENS EGENE ANBEFALINGER I FORHOLD TIL KONTRAKTER OG RETTIGHEDER

- Kontrakten skal være skrevet i et sprog, så børnene også kan læse og forstå den.
- Forældre skal sætte sig godt ind i kontrakten, så både de og børnene ved, hvad de har sagt ja til.
- Ved større projekter og omfattende kontrakter er det en god idé at få en advokat til at kigge kontrakten igennem.
- Der bør være en form for kompensation, hvis der sker store ændringer i planen. Fx hvis et barn ikke bliver brugt i en forestilling, som han eller hun har brugt en masse ulønnet prøvetid på. Og dette skal indgå i kontrakten.
- De voksne skal inddrage og lytte til børnene og så vidt muligt tage højde for deres ønsker. Det er særligt vigtigt, når børnene ikke spiller en rolle, men optræder som sig selv, fx i talentshows.
- De voksne, fx instruktørerne, skal være opmærksomme på, at de arbejder med børn. Det kræver nogle særlige hensyn, fx i forhold til hvordan man håndterer ændringer, skuffelser og konflikter.
- Arbejdspladsen skal kende til børns rettigheder.
- Kontrakten skal være meget detaljeret. Den skal blandt andet indeholde en præcis beskrivelse af de grundlæggende vilkår som løn og produktionsplaner, men den skal også rumme en beskrivelse af andre forhold, som kompensation ved ændringer og vilkår for suppleanter.

BØRNERÅDET MENER OM KONTRAKTER OG RETTIGHEDER

Kontrakten skal være tydelig, præcis og til at forstå for både børn og forældre. Den skal naturligvis beskrive de formelle vilkår, men bør også indeholde en bred arbejdsbeskrivelse, som børnene efterspørger. Kontrakten kan på den måde også fungere som et hjælpemiddel for både børn og forældre i forhold til at kunne sige fra, hvis de oplever, at noget ikke er i orden. Arbejdsgiveren bør naturligvis gennemgå kontrakten med børn og forældre, og det er oplagt, at der er en uvildig person, fx børnecasteren, en advokat eller lignende med til mødet.

Det ligger Børnerådet meget på sinde at understrege, at børn altid bør inddrages i de forhold, der har relevans for dem selv – det gælder derhjemme, i skolen og på deres arbejdsplads. Det er ikke det samme som at få sin vilje, og det ved langt de fleste børn udmærket. Men det er ligeså vigtigt for børn, som det er for voksne, at blive taget alvorligt og lyttet til. Derfor bør inddragelse, forventningsafstemning og respekt for det enkelte barn være en naturlig del af at arbejde med børn.

På det lovgivningsmæssige område mener Børnerådet, der er brug for en række ændringer. Børnerådet anbefaler, at:

- Arbejdstilsynet overtager politiets opgave med at give arbejdstilladelser til børn under 13 år, så det er Arbejdstilsynet, der håndterer alle ansøgninger og sager om børn, der arbejder, uanset alder. Arbejdstilsynet ligger inde med ekspertise og bred erfaring på området, og de har desuden bedre forudsætninger for at foretage stikprøvekontroller, end politiet har.
- børn over 13 år, der deltager i talentshows, skal være omfattet og beskyttet af arbejdsmiljøloven, ligesom andre børn over 13 år, der medvirker i kulturelle aktiviteter, er.
- børn under 13 år, der deltager i talentshows, skal, som andre børn under 13 år, have tilladelse af politiet – og allerhelst af Arbejdstilsynet – til at medvirke i kulturelle aktiviteter.
- børn under 13 år – og deres forældre – skal have klageadgang, hvis de fx er utilfredse med, at den godkendte produktionsplan ikke overholdes. I dag er der ikke nogen klageadgang, fordi tilladelsen til børn under 13 år gives af politiet.
- der foretages stikprøver i forhold til, om arbejdsgiver overholder de produktionsplaner for børn under 13 år, som politiet har godkendt. Der bør også foretages stikprøver i forhold til, om de 13-14-åriges arbejdsgivere overholder de fastsatte regler om blandt andet arbejdstid og hviletid, og om arbejdsgiver har indhentet den lovlige tilladelse fra Arbejdstilsynet, hvis reglerne fraviges.

"DER SKAL VÆRE ÉN, DER KUN PASSER PÅ BØRNENE"

Børn fortæller om at arbejde i underholdningsbranchen

Udgivet af Børnerådet

Oktober 2016

ISBN: 978-87-90946-41-8

Grafisk design: Peter Waldorph

Tryk: Rosendahls

Foto: Scanpix og Colourbox

Tekst og redaktion: Anna Eistrup, Katrine Munch Bechgaard
og Susanne Bang Dahl

**Tak til alle i ekspertgruppen for jeres tid og lyst
til at fortælle om jeres oplevelser og erfaringer.
Alle navne i publikationen er ændret af hensyn
til de deltagende unges anonymitet.**

Hvis jeg havde vidst, at jeg skulle være der fra kl. 9 til 21, havde jeg nok ikke sagt 'yes, det gør vi en onsdag, og så skal jeg op og i skole torsdag'.

BØRNERÅDET
VESTERBROGADE 35A
1620 KØBENHAVN V
TLF.: 33 78 33 00
WWW.BRD.DK